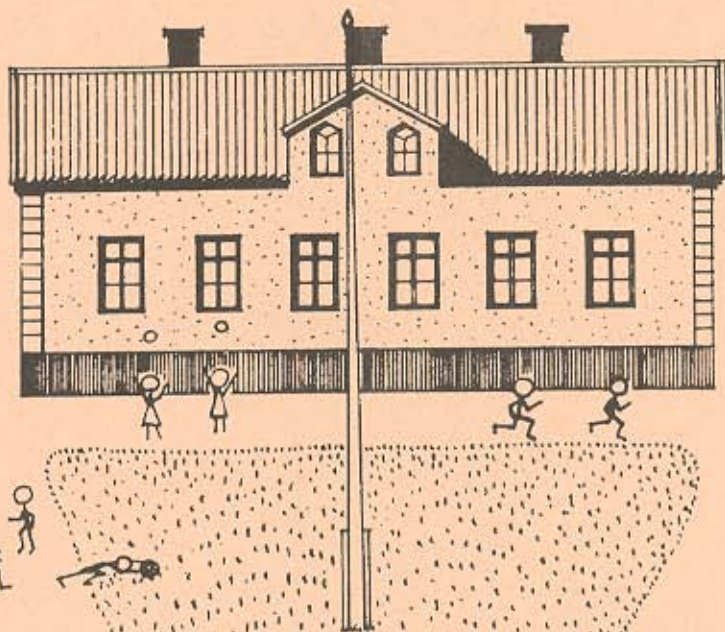

Hölö Hembyggsförening

ÅRSKRÖNIKA 1986

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 1986
BUDGET OCH VERKSAMHETSPROGRAM FÖR 1987

Hölö Hembyggsförening

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING PLANERAR ATT UNDER 1987

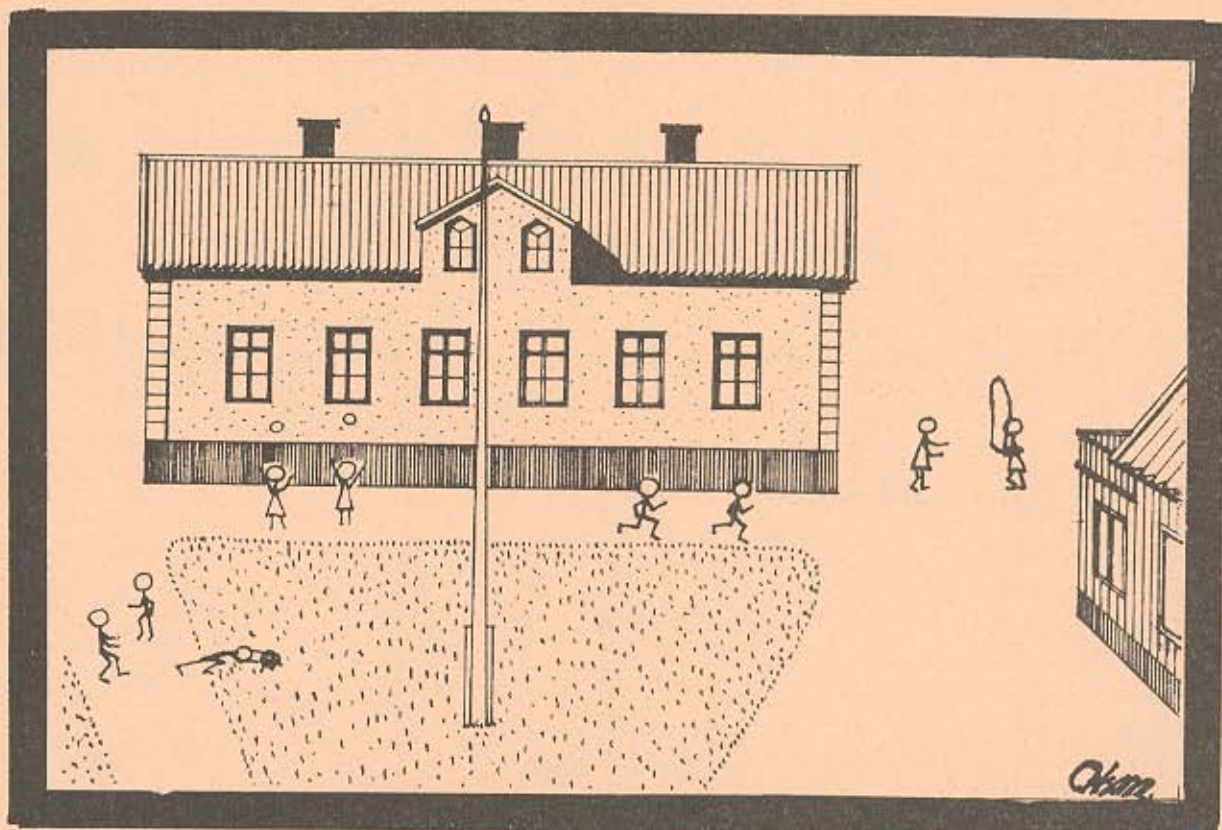
GENOMFÖRA FÖLJANDE VERKSAMHETSPROGRAM

ÅRETS TEMA

"SEDER OCH BRUK INOM HÖLÖ-MÖRKÖ"

- FRE. 3 APRIL "ÅRSMÖTE"- MED GENOMGÅNG AV VERKSAMHETEN UNDER 1986, FÖRE-
NINGENS 11: E VERKSAMHETSÅR.
EFTER ÅRSMÖTESFÖRHANDLINGARNA BERÄTTAR FIL. DR. ROBERT BENNETT
FRÅN RIKSANTIKVARIÉÄMBETETS AVD. "SVENSKA KYRKOR" OM ÖVRE HÖLÖ
KYRKA (BROBY KYRKORUIN). HAN KOMMER ATT BERÄTTA OM KYRKOBYGGNA-
DENS HISTORIA, OM DE FYND SOM GJORDES VID SOMMARENS SÅLLNINGS-
ARBETEN, SAMT OM TIDIGARE GJORDA FYND FRÅN KYRKAN.
- LÖR.-SÖN.
9-10 maj SÅLLNINGSARBETENA FORTSÄTTER VID BROBY KYRKORUIN. ALLA INTRESSE-
RADE MEDLEMMAR INBJUDES ATT DELTAGA I DENNA BYGDEFORSKNING.
- Tor. 28 maj PÅ KR.HIM.F.D. ARRANGERAR FÖRENINGEN EN "GÖKOTTA" VID BERGSHU-
SET PÅ MÖRKÖS SYDSPETS, I DEN VACKRA MAJMORGENEN MED SALTSJÖNS
VATTENVIKAR NEDANFÖR.
- LÖR. 13 JUNI "KULTURDAG" - VID BROBY KYRKORUIN. I SAMBAND MED SÅLLNINGSARBE-
TENA VID ÖVRE HÖLÖ KYRKORUIN, SAMLAS VI FÖR ATT TALA OM OCH SAM-
LA IN UPPGIFTER RUNT ÅRETS TEMA "SEDER OCH BRUK I HÖLÖ-MÖRKÖ"
- LÖR.-SÖN.
13-14 JUNI SÅLLNINGSARBETENA VID BROBY KYRKORUIN FORTSÄTTER. ALLA INTRESSE-
RADE MEDLEMMAR INBJUDES ATT DELTAGA I DETTA KYRKO HISTORISKA ARB.
- LÖR. 4 JULI "TULLGARNSDAGEN" - ENL. VÅR MYCKET POPULÄRA TRADITION.
KULTUREVENEMANG MED EFTERMIDDAGSUNDERHÅLLNING I PARKEN.
BRYGGDANS PÅ TULLGARNNS BRYGGA UNDER KVÄLLEN.
- LÖR.-SÖN.
15-16 AUG. SÅLLNINGSARBETENA VID BROBY KYRKORUIN FORTSÄTTER. ALLA INTRESSE-
RADE MEDLEMMAR INBJUDES ATT DELTAGA I DENNA BYGDEFORSKNING.
- LÖR. 22 AUG. EN DAG I MEDDEL TIDSSTADEN SIGTUNA, GRUNDAD REDAN PÅ 1000-TALET.
VI ORDNAR EN GEMENSAM BUSSRESA OCH SAKKUNNIG GUIDNING.
- LÖR. 10 OKT. INVIGNING AV UTSTÄLLNINGEN ÖVER TEMAT "GÅRDSTUN OCH VÅRDTRÄD"
FOTOUTSTÄLLNING ÖVER IDYLLISKA GÅRDSTUN VID MANGÅRDSBYGGNADER
OCH STUGOR, RUNT OM I HÖLÖ-MÖRKÖ, SAMT VÅRDTRÄD OCH ALLÉER M.M.
- ÖVRIGT KALLELSE MED PROGRAM KOMMER ATT SÄNDAS UT TILL MEDLEMMARNA INFÖR
ALLA ARRANGEMANGEN.
UTÖVER DETTA PLANERADE PROGRAM KAN TILLKOMMA PROGRAMINSLAG SAMT
KURSER OCH STUDIECIRKLAR. DETTA KOMMER I SÅ FALL ATT MEDDELAS
UNDER VERKSAMHETSÅRET.

"KYRKS KOLAN"

Hölös första sockenskola, 109 år 1987

NYSKAPAT KULTURCENTRUM FÖR HÖLÖ OCH MÖRKÖ OMRÅDET

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING HAR UNDER 11 ÅR ARBETAT HÅRT PÅ ATT I KYRKS KOLANS KULTURBYGGNADER SKAPA ETT KULTURCENTRUM, DÄR ALLA ORTSBOR FRÅN HÖLÖ OCH MÖRKÖOMRÅDET SKALL KUNNA TRÄFFAS I SAMFÖRSTÅND RUNT FRÅGOR SOM BYGDENS HISTORIA - NUTID - OCH FRAMTID. DÄR SKALL OCKSÅ MUSEÉR, UTSTÄLLNINGAR, ARKIV M.M. KUNNA BERÄTTA OM HÖLÖ-MÖRKÖ GENOM ÅRHUNDRADENA FÖR SKOLBARN OCH ANDRA ORTSBOR. SEDAN FÖRENINGEN FICK ÖVERTAGA KYRKS KOLANS LOKALER 1984 HAR EN INTENSIV VERKSAMHET GENOMFÖRTS I LOKALERNA OCH NU KAN FÖRENINGEN VISA UPP: BASUTSTÄLLNINGARNA JORDBRUKSHISTORIA, HANTVERKSHISTORIA, SKOLHISTORIA, FÖRNTIDSHISTORIA. TEMAUTSTÄLLNINGAR, FÖR NÄRVARANDE KONSTNÄRER OCH FÖRFATTARE I HÖLÖ MÖRKÖ GENOM TIDERNA, VÄVSTUGA FÖR HÖLÖ-MÖRKÖ OMRÅDET, OMFATTANDE FORSKNINGSARKIV MED HANDLINGAR SOM HÖLÖ KYRKOARKIV PÅ FILM, RIKSANTIKVARIÉÄMBETETS INVENTERINGSBLAD, SÖCKENMAGASINETS HANDLINGAR FRÅN 1700 OCH 1800 TALET M.M. M.M.

SE FÖRENINGENS VERKSAMHET I KYRKS KOLAN PÅ PLANRITNINGARNA PÅ OMSTÅENDE SIDA.

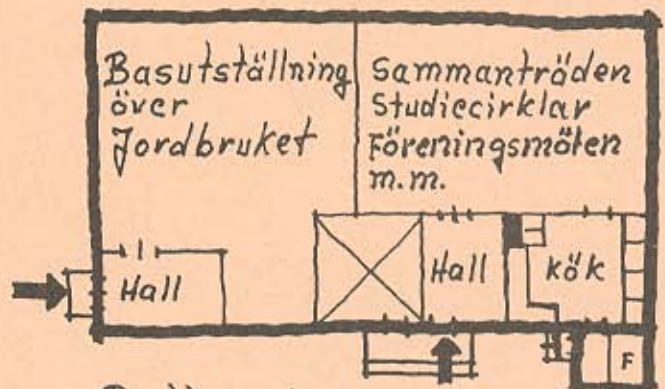
KYRKSKOLAN HÖLÖ KULTURCENTRUM

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENINGENS VERKSAMHETSLOKALER (SCHEMATISK SKISS)

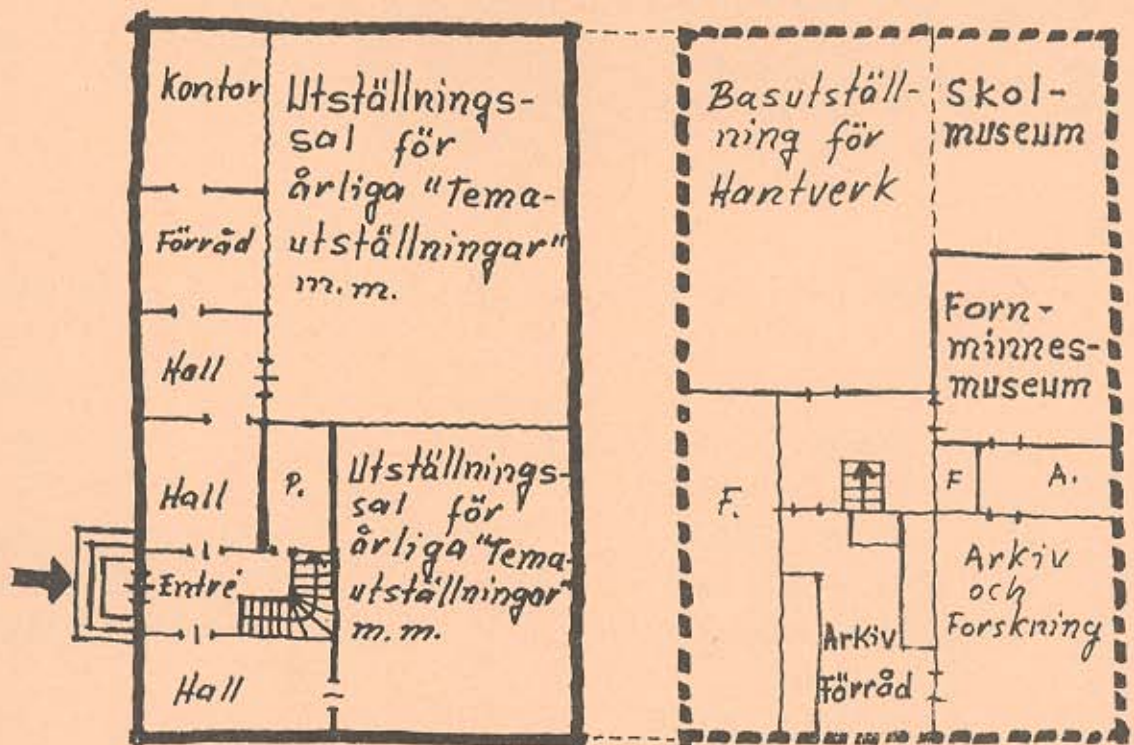
Flygelbyggnad

Parkering

Bottenplan
Sidobyggnad

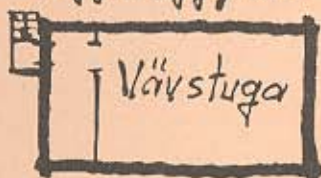
Gårdsplan

Bottenplan

Övervåning

Flygelbyggnad

Huvudbyggnad

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
FÖR 1986
HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

STYRELSEN FÖR HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING FÅR GENOM FÖLJANDE BERÄTTELSE RESULTAT - OCH BALANSRÄKNING AVGE REDOVISNING ÖVER SIN FÖRVALTNING AV FÖRENINGENS ANGELÄGENHETER UNDER VERKSAMHETSÅRET 1986 - TIDEN 12 APRIL 1986 - 3 APRIL 1987, SAMT RÄKENSKAPSÅRET = KALENDERÅRET 1986.

UTVECKLING OCH MEDLEMSTAL

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING HAR GENOM 1986 ÅRS VERKSAMHET GENOMFÖRT SITT 11:e VERKSAMHETSÅR. FÖRENINGEN HAR UNDER ÅRET UTVECKLATS SÅ ATT VERKSAMHETEN NU OMFATTAR 4 ST. BASUTSTÄLLNINGAR, 2 ST. TEMAUTSTÄLLNINGAR, OMFATTANDE FOTOSAMLINGAR, DONATIONER, ARKIV MED ÄLDRE HANDLINGAR FRÅN HÖLÖ-MÖRKÖ, SAMT KYRKOARKIV FRÅN HÖLÖ PÅ FILM. M.M.

FÖRENINGENS SATSNING PÅ "TEMA ÅR" GÖR ATT NYA INTRESSEGRUPPER KOMMER MED I DET GEMENSAMMA ARBETET VARJE ÅR. VÅR STRÄVAN ATT GE UNGDOMEN TRYGGHETSKÄNSLA OCH HEMKÄNSLA I DEN BYGD DE LEVER I FORTSÄTTER.

FÖRENINGENS VERKSAMHET HAR ETT STARKT OCH STABILT STÖD INOM HÖLÖ-MÖRKÖ OM- RÅDET, SAMT ÄVEN UTANFÖR DETTA VERKSAMHETSOMRÅDE. TROTS ATT FÖRENINGEN MED TANKE PÅ FOLKMÄNGDEN I ORTEN NÅTT ETT MYCKET HÖGT MEDLEMSTAL ÖKAR MEDLEMS- TALET FORTFARANDE. NÄR AVFLYTTADE OCH AVLIDNA RÄKNATS BORT HAR MEDLEMSTA- LET TOTALT ÖKAT FRÅN 537 ST. 1 JAN. 1986 TILL 540 1 JAN. 1987.

S T Y R E L S E N UNDER 1986

Vid 1986 års årsmöte valda styrelsemedlemmar har efter konstituering haft följande styrelsefunktioner:

ORDFÖRANDE	IVAR HÖGSTRÖM
VICE ORDFÖRANDE	ISIDOR JANSSON
SEKRETERARE	LENA KRAFT
KASSÖR	INGEMAR CARLSSON
VERKSAMHETSLEDARE	VERA GUSTAFSSON
STYRELSEMEDLEM	KARL-ERIK ANDERSSON
- " -	EINAR ERIKSSON
- " -	ULLA HERMANSEN
- " -	LENNY CLARHÄLL

PERSONLIGA STYRELSESUPPLEANTER

Karin Davidsson	för	Vera Gustafsson
Anna-Lisa Drewinger	"	Isidor Jansson
Gunnar Eriksson	"	Karl-Erik Andersson
Torsten Eriksson	"	Lena Kraft
Gert Johansson	"	Einar Eriksson
Mats Nilsson	"	Lenny Clarhäll
Nils Peterson	"	Ulla Hermansen
Charlotte Söderberg	"	Ingemar Carlsson

KANSLISEKRETERARE

GUDRUN CARLSSON

REVISORER

Revisorer har under året varit Anna Holmer-Erichsen och Hugo Lindblad, med suppleanterna Lars Eriksson och Maith Jacobsson.

VALNÄMND

Valnämnden har under 1986 haft följande sammansättning: Gun Andersson /sammankallande/ Margareta Eriksson och Karl-Albert Rydmark. Suppleanter har varit Gunvor Svensson, Anna-Lisa Eriksson och Sven-Erik Andersson.

REPRESENTANTER

Enligt årsmötesbeslut har under året Ingemar Carlsson, Ivar Högström, Isidor Jansson och Lena Kraft representerat föreningen vid kommun, läns -och riksmöten.

ARBETSUTSKOTTET

Styrelsens arbetsutskott, som har till uppgift att förbereda och utreda alla frågor av större vikt innan dessa framlägges för beslut i styrelsen, har under året haft följande sammansättning:

Ordförande	Ivar Högström
Medlem	Ingemar Carlsson
"	Isidor Jansson
"	Lena Kraft

ARBETSGRUPPER

Följande arbetsgrupper har under året varit verksamma för att bredda verksamheten, öka intresset bland medlemmarna och sprida ansvaret inom styrelsen.

KULTURAKTIVITETER INOM KONST, LITTERATUR, MUSIK OCH TEATER.

Ansvarig ledare	Ulla Hermansen
Medlem	Lenny Clarhäll
"	Anna-Lisa Drewinger
"	Vera Gustafsson
"	Nisse Peterson

FORNMINNESVERKSAMHETEN

Ansvarig ledare	Einar Eriksson
Bitr. "	Gert Johansson

Andra intresserade skall knytas till verksamheten vid olika projekt.

ARBETSGRUPPER forts.

TORPINVENTERINGSVERKSAMHETEN

Ansvarig ledare	Karl-Erik Andersson
Medlem	Gunnar Eriksson
"	Georg (Bob) Purkhold
"	Gun Andersson
Ansvarig för Mörkö	Karin Davidsson
Medlem	Torsten Eriksson
"	Alfons Davidsson

MEDLEMSAVGIFTER

Årsmötet fastställde medlemsavgifterna för 1986 till: 30:- för familj, 20:- för enskild medlem och 10:- för pensionär.

SAMMANKOMSTER

Föreningsmöten och styrelsesammanträden	6 st.
Arbetsutskottet	2 "
Torpinventeringsgruppen	2 "
"Kulturdag" i Kyrkskolan	1 "
Temautställningen "Konstnärer och författare i Hölö-Mörkö genom tiderna"	8 "
Arbete med nya basutställningar i Kyrkskolan	7 "
Dokumentation och katalogisering av föreningens donationer och samlingar m.m.	6 "
Förberedelsearbeten för inrättande av "Vävstuga"	2 "
Gökotta på Ledarön	1 "
Forskningsarbeten under temat "Gårdstun och vårdträd"	7 "
Uppsättande av informationsskyltar vid Hölö runstenar	1 "
"Tullgarnsdagen"	1 "
Logdans med kabaréunderhållning av Hölökören	2 "
Sällningsarbeten vid Broby kyrkoruin	6 "
Förberedelsesammankomster för Årsmöte, Tullgarnsdagen, Sällningsarbeten vid Broby kyrkoruin, Logdans m.m.	8 "
Resa till Julita	1 "
Hembygdsdräktsverksamheten	10 "
Sammankomster utanför Hölöområdet	5 "
Genomgång av gåvor och donationer som inkommit under året	1
Kulturminnesbevarande aktiviteter	2 "
Rundresa i Hölö med Länsmuséets styrelse och anställda m.fl.	2 "
SUMMA SAMMANKOMSTER UNDER VERKSAMHETSÅRET 1986	81 st.

Som synes har Hölö hembygdsförenings verksamhet under året varit mycket omfattande, med inrättande av flera basutställningar, kulturminnesbevarande aktioner, informerande Länsmuséets ansvariga om Hölö-Mörkö bygdens kulturvärden, kulturella nöjesarrangemang m.m.m.m.

ARRANGEMANG

ÅRSMÖTE

Utöver sedvanliga årsmötesförhandlingar med val och information om verksamheten, avhandlades bl.a. följande:

Att årets tema skulle vara "Gårdstun och vårdträd"

Att kommunens hembygdsföreningar har gemensamt tillskrivit Kulturnämnden med begäran att hembygdsföreningarnas status i förhållande till andra specialföreningar måste omprövas, eftersom hembygdsföreningarna har en så omfattande verksamhet att den närmast kan liknas vid en lokal "Kulturförvaltning".

Att tre funktionärer begärt att få avgå efter många års medverkan. Årsmötet avtackade Gun Peterson och Åke Lindahl för deras arbete i valberedningen sedan föreningen bildades för tio år sedan, samt Margit Jonsson för fem år i föreningens valberedning. Alla tre har under olika perioder varit sammankallande i valberedningen.

FILM OM BYGDESPELMANNEN AUGUST ANDERSSON MÖRKÖ "TOK ANDERSSON"

Efter årsmötet visades en film över vår kanske mest kände bygdespelmanns levnadsöde. Det var Dorotea teateramatörer som framför ett bygdespel över spelmannen, skolläraren, organisten, Johan August Andersson från Mörkö och Dorotea. August Andersson spelades av den gudabenådade riksspelmannen Sören Johansson, som blev riksspelman genom att framföra just August Anderssons låtar.

KULTURDAG

Kyrkskolans samlingslokal var fylld till sista plats (75-80 personer) när hembygdsföreningen arrangerade en kulturdag den 31 maj med nedanstående program:

"Vårdträd och gårdstun"

Under detta tema informerades deltagarna om insamling av foton från gårdsplaner med vårdträd, gårdstun med planteringar, trädgårdar och alléer m.m. inför kommande utställning på detta tema.

Återfunnen 40-talsfilm från Hölö.

Vid Åbykvarn hade man återfunnit en 16 mm film från början av 1940-talet. Filmen innehöll bl.a. ett avsnitt när Konung Gustav V anländer till Tullgarn och Hölöbarnen med lärare tager emot med blommor och sång. Till Tullgarn åkte man med häst och vagn. Ett annat avsnitt visade när Hölölottorna och hemvärnsmännen samt idrottsföreningen och skolbarnen firade Svenska flaggdagen 1942 vid Kyrkskolan.

Jordbruksutställning

Föreningen invigde sin basutställning över områdets jordbrukshistoria med material som donerats och skänkts från Hölögårdarna. Utställningen som är en permanent basutställning kommer att efterhand kompletteras så att den kan ge en fyllig bild av bygdens jordbrukshistoria. Jordbruksutställningen blev populär bland Hölö-Mörkö borna där flertalet har jordbruksanknytning.

Ett mycket uppskattat inslag vid invigningen var när Karl-Erik Andersson demonstrerade en separator i arbete. Ingemar Carlsson höll med mjölk från Nackunga.

"Vävstuga"

Med tanke på det stora intresse som både Hölö och Mörkö hembygdsdräkter skapat har föreningen vid Kyrkskolan i en av paviljongerna inrättat en "Vävstuga".

"Vävstuga" forts.

Till vävstugan har flyttats ett antal vävstolar bl.a. några som Drottning Viktoria varit innehavare av på Tullgarn.

Intresset för vävstugan är stort inom Hölö-Mörkö området.

"GÖKOTTA" PÅ LEDARÖN

Lördagen den 14 maj arrangerade föreningen en "Gökotta" för alla morgontidiga och naturälskande medlemmar.

Deltagarna som var 60-65 st. samlades vid Åbynäs brygga kl. 6,00, där togs dom om hand av Olle Öman som i sin stora båt fraktade över deltagarna i omgångar till Fläskberget på Ledarön. Det var lite äventyrligt att komma i land på ön, men med hjälp av Karl-Erik Anderssons båt som landgång gick det bra.

På Fläskberget intogs medhavd morgonmål, medan Ivar Högström informerade om Ledaröns historia, bygdehistorier och mystiska väsen. Efter detta genomfördes en naturpromenad genom öns säreget vackra, delvis sällsynta och innehållsrika flora. Som guide medföljde botanikern Mats Blomstedt från Mörkö.

"TULLGARNSDAGEN"

Den traditionserliga "Tullgarnsdagen" gick i år av stapeln lördagen den 5 juli. Som vanligt hade ett stort antal ortsbor och andra sökt sig ner till Tullgarn. Föreningens återkommande Tullgarnsarrangemang har blivit en välkänd och uppskattad tradition. Programmet hade i år följande sammansättning:

MUSIKKABARÉ

Södertälje spelmanslag framförde en musikunderhållning där i år "Bellmanslåtar" var temat. Bellmanslåtarna illustrerades med kabaréinslag där främst musikledaren Folke Nordeman och hans dotter Birgitta Roos skördade uppskattning som kabaréartister.

HÖLÖFÖRMÅGOR

Hölö hembygdsförening ser som en av sina uppgifter att stödja och uppmuntra lokala förmågor. I år hade Ingela Netz, med sång och tvärflöjt, samt Anneli Rogalski, med sång, inbjudits att medverka.

VÄRDSHUSET: Som vanligt deltog Vårdshuset med en för kvällen specialkomponerad supé, som av deltagarna kunde avnjutas till ett rabatterat pris.

BRYGGDANS: Enligt en både gammal och nyskapad tradition avslutades Tullgarnsdagen med "Bryggdansen" på Tullgarns brygga. För musiken svarade Rolf Ahlbom med sitt dragspel som låter som en hel orkester. Bryggan var som vanligt helt inramad med björkar, skänkta av Gunnar Eriksson.

Föreningens kassör Ingemar Carlsson hade i år ordnat med en insamlingsbössa vid bryggan, som gav föreningen ett välkommet extratillskott.

LOGDANS PÅ BÖKESTA LOGE, MED GÅRDSTRADITIONER.

Enligt en gammal tradition på gårdarna ordnades logdans på "Brynolfmäss" den 16 aug. Gudrun och Ingemar hade som vanligt på ett mycket ambitiöst sätt ordningsställt logen, med björkar (skänkta av Gunnar Eriksson) belysning samt bord och stolar för kaffeservering. Trots ett mycket kraftigt regn kom 45-50 medlemmar, som fick uppleva en mycket trevlig och annorlunda kväll på Bökesta loge:

KABARÉUNDERHÅLLNING

Kerstin Strand kom med ett urval sångare från Hölökören och överraskade både arrangörerna och deltagande medlemmar med att framföra skörde- och folkvisor i kabaréform. Flickorna var utklädda till bönder, pigor och drängar. Ett mycket uppskattat inslag på logen medan regnet öste ner utanför.

LOTTERI

Genom att föreningen fått mottaga gåvor till lotterivinster kunde också ett uppskattat lotteri ordnas. Vinsterna bestod av: En skål utförd och skänkt av Tore Jansson Ene, etternellarrangemang utfört och skänkt av Lena Kraft Hellebybod, en löpare inköpt för vänskapspris vid Hejsta Vävstuga och vävd av Margareta Eriksson.

LOGDANS PÅ BÖKESTA LOGE forts.

DANSEN

För dansmusiken svarade Hölöspelemannen Rolf Ahlbom från Sund.

För att erhålla ett extra tillskott till föreningens verksamhet hade Ingemar Carlsson även här ordnat med en insamlingsbössa.

SÅLLNINGARBETEN VID BROBY KYRKORUIN (ÖVRE HÖLÖ KYRKA)

Som vi kunde informera om på årsmötet-86 har föreningen erhållit Riksantikvarieämbetets och Länsstyrelsens tillstånd att utföra arkeologiska undersökningar i form av sållning av rasmassor vid Broby kyrkoruin.

VIKTIGT FÖRARBETE AV TORE AULIN

Tack vare ett stort och mångårigt intresse för kyrkoruinens historia, från markägaren Tore Aulins sida har omfattande lösfynd från kyrkoruinen tillvaratagits. Tore har också genom noteringar av uttalanden från äldre Hölöbor givit historiebilden av Övre Hölö kyrka värdefulla tillskott.

Tore har dessutom genom korrespondens och andra kontakter med Riksantikvarieämbetet inte enbart räddat ovärderliga lösfynd utan också räddat ruinen från att helt raseras.

PÅGÅENDE ARKEOLOGISKA ARBETEN

Föreningen har nu tillstånd att genomföra sållning av ras- och schaktmassor under 3 år. Dessa ras- och schaktmassor har körts ut och tippats öster, syd-öst och söder om ruinen vid renoveringsarbeten, som utfördes av vapenfria värnpliktiga 1944, ett arbete som senare fullföljdes av Byggmästaren Martin Eriksson Hölö och hans son åren 1948-49. Renoveringar har senare också utförts på 50-talet. År 1975 gjorde amsarbetare en omfattande renovering av kyrkoruinen. Det är troligt att ras- och schaktmassor även vid de senare renoveringarna tippats utanför kyrkoruinen.

Beklagligtvis kördes vintern 1948-49 ett stort antal stenar från kyrkomurarna bort från området.

En första omgång av sållningsarbeten arrangerades den 1-7 sept -86. Arbetena genomfördes i samarbete med Stockholms läns hembygdsförbund. Ansvarig arkeolog från Riksantikvarieämbetet är Bengt Elfstrand, känd av ortsborna ända sedan han ansvarade för utgrävningarna vid anläggandet av nya E4:an genom Hölö-Järna. Ett 20-tal vuxna och 10-12 tonåringar med intresse för arkeologi från Nacka deltog. Av de vuxna var flertalet amatörarkeologer från olika delar av länet. Under veckan deltog från föreningen Ivar Högström, Einar Eriksson och Gert Johansson, både som arbetsledare och amatörarkeologer. Alla tre har mångårig erfarenhet av fornminnesbevarande verksamhet.

Amatörarkeologerna från länet inkvarterades i Wij-gammelgård. På kvällarna visade föreningens ordförande de gästande amatörarkeologerna Hölö kyrka och berättade Hölökyrkornas historia, samt guidade dem runt på föreningens olika utställningar i Kyrkskolan.

Ett mycket glädjande inslag i arbetet var det stora intresse som skolbarnen visade. De kom i klasser med lärare, men även ensamma på fritiden. Ivar, Einar och Gert informerade dem om arbetet, fynden och kyrkoruinens historia m.m. På söndagen den 7 sept. kom 10-12 tonåringar från Nacka med specialintresse för arkeologi. Som ledare för barnen medföljde amatörarkeologerna Lars Palm och Sten Werner samt ett antal föräldrar. Ivar Högström tog från föreningen hand om dem under söndagen. Med stor vetgirighet genomfördes ett omfattande sållningsarbete av gruppen. Arbetet under söndagen fotograferades och visades som ex. på hur ungdom kan knytas till hembygdsarbetet, vid Riksförbundets organisationskonferens i Södertälje hösten -86 av Lars Palm och Sten Werner.

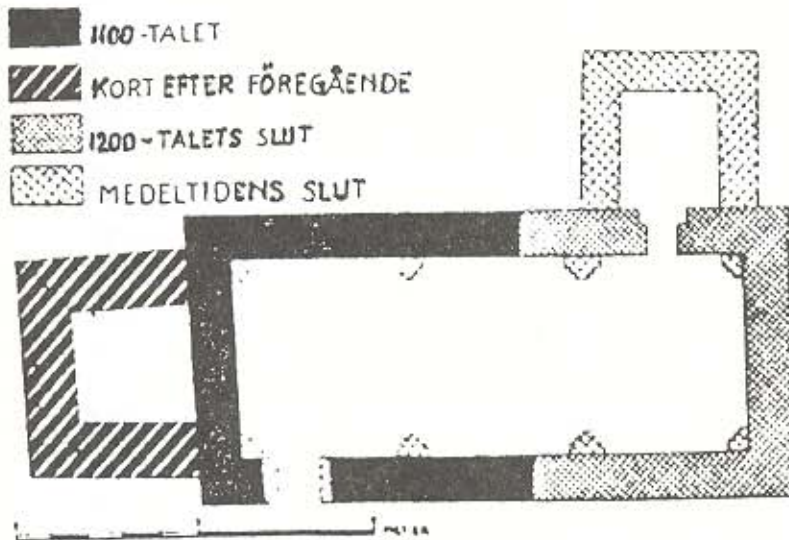
FYNDEN

Det gjordes under verksamheten 1-7 sept. många och intressanta fynd, som kan komplettera de vid tidigare undersökningar och av Tore Aulin gjorda fynden.

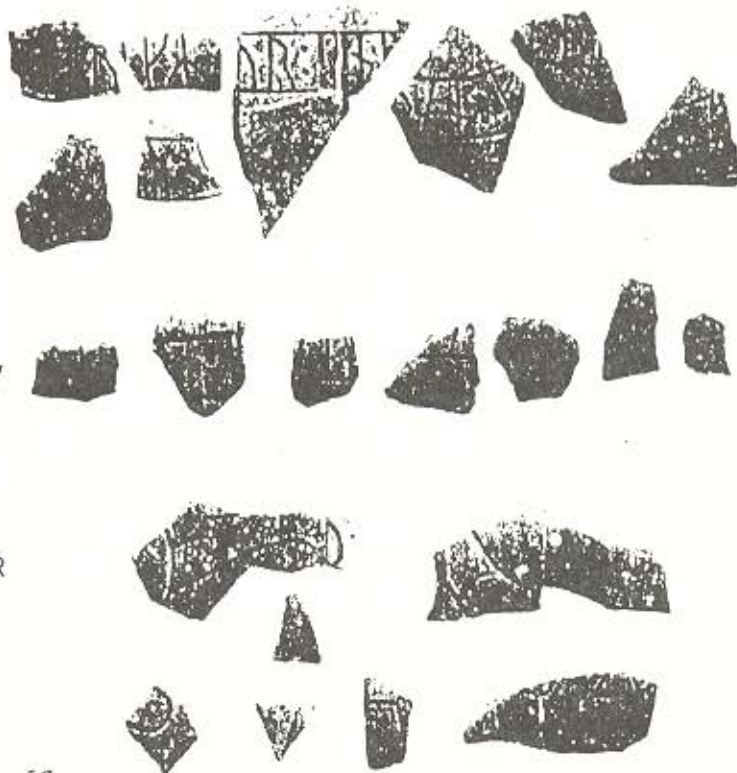
Överhölö kyrkoruin har inte mycket kvar av långhusets murar, men tornet höjer sig fortfarande med viss kärzhet över omgärdningen.

Övre Hölö kyrkoruin.

DET ÄR VID RUINERNA EFTER DENNA KYRKA SOM HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING NU UNDER TRE ÅR SKALL GÖRA ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGAR

ETT 60-TAL RUNFRAGMENT HAR HITTATS VID RUINEN, HUVUDELEN 30 ST. VID RENOVERINGSARB. 1944, SAMT SENARE AV TORE AULIN, ENLIGT "RUN JANNE" RAÄ KAN DET RÖRA SIG OM TVÅ OLIKA RUNSTENSTAVLOR

SÅLLNINGSRARBETEN VID BROBY KYRKORUIN forts.

FYNDEN forts.

Vi fann ytterligare runstensfragment av röd sandsten, en med tydlig runmärkning, mindre bitar av en medeltida dopfunt av Gotländsk kalksten, medeltida fönsterglas, hästskosöm och broddar samt ett knivblad alla av mycket gammalt ursprung. Bland fynden fanns också tre mynt. Ett från "Albrekt av Mecklenburg" 1364-89, ett från Erik XIV:s tid, samt ett från Johan III:s tid. Intressant i detta sammanhang är att man även vid tidigare arbeten vid ruinen funnit mynt från Johan III:s tid. Utöver dessa fynd tillvaratogs ett stort antal byggnadsdelar, som formtegel, olika putstyper och fogar av bruk m.m. Allt detta hjälper oss att bättre kunna tyda kyrkans byggnadshistoria.

Arbetet kommer nu att fortsätta under 1987 enligt föreningens årsprogram. Vi hoppas att alla intresserade ortsbor anmäler sitt intresse att delta i detta kulturhistoriska arbete.

RESA TILL JULITA

Lördagen den 6 sept. arrangerade föreningen en resa till Julita gård för att ta del av Nordiska museets Sörmländska utställningar.

Under bussfärden berättade föreningens ordförande om "Hölögårdarnas utvecklingshistoria", samt informerade han om resultatet av föregående veckans sållningsarbeten vid Broby kyrkoruin.

På Julita fick deltagande föreningsmedlemmar ta del av Julita gård med anor från 1100-talet, Nordiska museet visade här ett storgods från förr och nu. Den stora herrgårdsbyggnaden liksom mejerimuseet visades med guide, Julita museum, Skansenstugorna c:a 10 st., Kyrkan, Tegelladan, Tobaksladan, Frukträdgården /ett levande arkiv för mälardalens äpple -och päronsorter/ samt årets specialutställningar studerade deltagarna själva.

Bussutflykten var mycket uppskattad av deltagarna och en allmän önskan om ett upprepande av denna typ av arrangemang framfördes.

LÄNSMUSEIORGANISATIONEN BESÖKER HÖLÖ

Den 12 sept. arrangerade Hölö hembygdsförening en studieresa inom Hölö-Mörkö för styrelsen för Stiftelsen Stockholms läns museum, med ordföranden Landstingsrådet Knut Nilsson i spetsen, samt för Chefskollegiet vid Länsmuseumbyrå m.fl. Avsikten med rundresan i Hölö-Mörkö var att den tämligen nybildade länsmuseumorganisationen skulle informera sig om vad för arbetsuppgifter som kan finnas för museumorganisationen ute i länet, samt vad en hembygdsförening kan åstadkomma inom kulturminnesvården och andra kulturaktiviteter.

Föreningen visade Rinkeby och Sunds kulturbyggnader, resterna av 1600-tals fästningarna vid Mörköbron, sållningsarbetena vid Broby kyrkoruin samt andra kulturminnen. Deltagarna fick också se föreningens verksamhetslokaler i Kyrkskolan med alla utställningar och samlingar. Isidor Jansson hjälpte Ivar Högström med guidning och värdskapet.

I Kyrkskolan intogs också förfriskningar som Gun Andersson och Edit Törnwall ordnade med. Gun visade också Hölö hembygdsdräkt ett uppskattat inslag. Kulturlandstingsrådet Knut Nilsson tackade föreningen för initiativet till resan och för det dom fått se, han angav att han inte tidigare varit medveten om att en hembygdsförening kan ha en så omfattande och bred verksamhet som Hölö hembygdsförening har.

Landstingets kulturavdelning stod för alla kostnader i samband med resan. De föreningsmedlemmar som hjälpte till att genomföra detta arrangemang fick var sin bok av Länsmuseumstyrelsen som tack.

TEMAUTSTÄLLNINGARNA

Föreningen hade planerat att hösten -86 kunna presentera en utställning på årets tema "Gårdstun och vårdträd". Fotodokumentation genomfördes liksom insamling av äldre foton, som komplettering till föreningens tidigare fotosamling. Genom föreningens omfattande verksamhet under 1986 blev det tyvärr inte något ekonomiskt utrymme för de nödvändiga förstoringar, som måste till för att utställningen skall bli överskådlig och visningsbar. Vi räknar nu med att utställningen skall komma till stånd under 1987.

Våra lokaler i Kyrkskolan som användes till temautställningar har dock inte varit tomma. Utställningen "Konstnärer och författare i Hölö-Mörkö genom tiderna" fortgår med ett så stort intresse bland allmänheten att gruppvisningar finns beställda ända fram till juni-87. Intresse har visats från stora delar av Sverige, så långt ner som i Göteborg har lokalradion haft ett inslag om utställningen, enl. uppgift från en intresserad utställningsbesökande. Grupperna som varit och tittat på utställningen har varit mycket skiftande, det har varit flera litteraturcirklar, studieförbund, föreningar, lärargrupper. En av de grupper som beställt visning i maj-87 är "Harry Martinsson sällskapet".

ARBETSGRUPPERNA

FORNMINNESGRUPPEN

Hölö hembygdsförening har den ambitionen att ortens fornminnen skall bli tillgängliga för alla genom markeringar ute i terrängen samt genom skriftlig information. Genom Torekällbergets muséums initiativ och försorg har vi nu fått tydliga rostfria skyltar uppsatta vid Hölös båda runstenar, vid Lida och Åkerby.

Fornminnesgruppens huvuduppgift under året har naturligt nog varit sållningsarbetena vid Broby kyrkoruin. Se särskild redogörelse under rubriken "Sällningsarbeten vid Broby kyrkoruin".

HEMBYGDSDRÄKTVERKSAMHETEN

Hölö och Mörködräkterna finner allt större spridning genom det stora intresse som föreningen skapat runt dessa dräkter. Hölödräkten finns nu t.o.m. på Gotland genom att föreningsmedlemmen Barbro Hölne i Visby fick sin dräkt färdig sommaren -86.

Genom stora och ambitiösa arbetsinsatser av Karin Davidsson har vi nu även en arbetsskrift på Mörködräkten, på samma sätt som tidigare på Hölödräkten.

Under året har grupper arbetat med både Hölödräkten och Mörködräkten, Gudrun Carlsson, Karin Davidsson och Siri Ohlsson har samordnat och väglett arbetsinsatserna på olika sätt. Under arrangemangen vid Taxinge slott under nov-86 presenterade Margareta Eriksson och Vera Gustafsson Hölödräkten och Karin Davidsson Mörködräkten.

Länshemslöjden arrangerade i Gamla Rådhuset i Södertälje "Samling kring Mörködräkten" den 23-24 okt. Karin Davidsson deltog i arrangemangen och presenterade Mörködräkten. I samband med detta bjöd hon på "Potatispudding" som anses vara en speciell Mörkörätt. Det finns enl. Karin möjlighet att det längre fram kan bli en dag med "Samling runt Hölödräkten". Vid Länshemslöjden i Södertälje finns nu uppgifter om både Mörködräkten och Hölödräkten.

Genom att "Vävstugan" vid Kyrkskolan nu är färdigställd och börjat fungera hoppas vi att kontinuiteten när det gäller vävning och hembygdsdräkter har tryggats.

Gudrun Carlsson är föreningsansvarig för hembygdsdräktverksamheten när det gäller Hölödräkten. När det gäller Mörködräkten är Karin Davidsson föreningsansvarig. Siri Ohlsson har som tidigare år med ovärderligt och stort intresse hjälpt alla som behövt vägledning vid vävningen.

KULTURAKTIVITETSGRUPPEN

Kulturaktivitetsgruppen har legat lågt med nya aktiviteter eftersom utställningen "Konstnärer och författare i Hölö-Mörkö genom tiderna" fortfarande röner stort intresse runt om i Sverige. Se vidare under rubriken "Utställningar"

Skulptören Lenny Clarhäll har genom sin turnering genom Sverige, med succé-utställningen "TRE SPELMÄN" inte heller kunnat medverka under året. Tyvärr gör denna succéturnering också att Lenny inte längre har möjlighet att medverka i föreningsstyrelsen. Lenny har varit en stor tillgång för föreningen genom sitt kunnande och sin idériakedom i olika kulturfrågor.

TORPINVENTERINGSGRUPPEN

Verksamheten med inventering av Hölö-Mörkö torp och torpmiljöer fortsätter. Vid "Gökottan" på Ledarön fick deltagarna bl.a. information om de torp som har funnits på ön. Dessa är speciella på så sätt att de mestadels har varit hantverkstorp. Vid genomgång och dokumentation av den gamla vattenledningen mellan Sörsjön och Tullgarr. informerades Karl-Erik Andersson om ledningen som han känner väl sedan sina många års verksamhet i detta område, Ivar Högström kompletterade dokumentationen genom fotografering. Samtidigt dokumenterades fotografiskt de torp som ligger utefter vattenledningen.

ÖVRIG VERKSAMHET

=====

"HÖLÖ-MÖRKÖBOR FÖR FRED

Under denna paroll arrangerade Hölö fritidsgård på FN-dagen den 24 okt.-86 en dag för eftertanke och fredssträvanden. Hölö Hembygdsförening deltog i arrangemangen som innehöll följande program:

Fackeltåg: Alla deltagare gick i ett långt fackeltåg runt i Hölö centrala delar. Svenska flaggan och FN flaggan medfördes i tåget.

Fredsprogrammet för övrigt:

1. Introduction "VÄRLDSFREDEN OCH INDIVIDEN" av Ivar Högström
2. FREDSSÅNGER av Pelle Ahnlund
3. Överlämnande av budkaveln "DEN RESANDE FREDSDUVAN"
4. Film "PAUL JACOBS OCH ATOM-MAFFIAN"

"TJUGONDAKNUT"

Föreningsgruppen under ledning av Kerstin König, arrangerade traditionsenligt en "Tjugondaknuts fest" för Hölö-Mörkö ungdomarna. Hembygdsföreningen medverkade som tidigare år med att stå för kostnaderna för lekledaren Kersti Maolie och dragspelaren Karl-Axel Carlsson.

ARRANGEMANGEN VID TAXINGE SLOTT

Under nov. arrangerades för att stödja hantverket inom Södermanland och Stockholms län, en omfattande verksamhet i Taxinge slott. I arrangemangen deltog flera av Hölö Hembygdsförenings funktionärer.

Föreningens sekreterare floristen Lena Kraft deltog med sina kransar och andra blomsterdekorationer. Lenas förnämliga blomsterkonst har också presenterats i Läns tidningens "Helgbilaga" den 2 jan., med en stor färgbild på första sidan och så gott som hela mittuppslaget med bilder och text.

Karin Davidsson deltog med Mörködräkten och försäljning av den "Hölömössa", med mönster från Hölöduken, som hon komponerat.

ARRANGEMANGEN VID TAXINGE SLOTT forts.

Vera Gustafsson deltog med Hölödräkten och ett tittskåp med äldre leksaker. Margareta Eriksson deltog med Hölödräkten och med textilier från Hejsta Vävstuga.

INFORMATIONSVVERKSAMHETEN

Föreningen har ett mycket gott förhållande till lokalpressen och lokalradion. Alla föreningens arrangemang har den lokala massmediabevakningen informerat om. Lokalpressen har också gjort omfattande repotage, ofta med hela uppslag, som uppföljning på arrangemangen.

Föreningens ordf. har också medverkat både i Länstidningen och Hembygdsförbundets tidning Ledungen med egna artiklar.

För att ge medlemmarna en mer detaljrik information om kulturminnes bevarande verksamheter, samt om föreningens uppbyggnad och utveckling vid Kyrkskolan, sändes i aug. ut en särskild informationskrift.

För att medlemmarna skall få en så utförlig direktinformation som möjligt av hela årsprogrammet, utformas verksamhetsberättelsen till årsmötet som en "Årskrönika". I denna krönika ingår också ett utförligt program för kommande verksamhetsår. Årskrönikan med revisionsberättelse och resultaträkning har sänts ut till samtliga medlemmar före årsmötet.

UNGDOMSVVERKSAMHETEN

Hölö Hembygdsförening anser att det är viktigt att ungdomen är med i hembygdsarbetet, så att dom känner samhörighet med det som varit och en trygg miljö att arbeta vidare ifrån.

Som angivits under särskilda rubriker tog flera klasser från Hölöskolan del i sällningsarbetena vid Broby kyrkoruin, liksom också en tonårsgrupp från Nacka. Vid Fredsdagen och Tjugondaknutfesten var det i stor utsträckning ungdomar som deltog.

För att bredda ungdomsverksamheten deltager föreningen också i "Föreningsgruppen för ungdomsfrågor", föreningens representant har i år varit Anna-Lisa Drewinger. Föreningen fortsätter också sin medverkan i Wij-gruppen med den förhoppningen att denna verksamhet skall leda fram till ett större utbud av aktiviteter för bl.a. tonåringar. Hembygdsföreningens representanter i Wij-gruppen har i år varit Einar Eriksson och Karin Davidsson.

GEMENSAMMA SKRIVELSER

Hölö Hembygdsförening har tillsammans med praktiskt taget alla verkamma företagare, gårdar, föreningar m.fl. inom Hölö-Mörkö deltagit i en protestskrivelse till Södertälje kommunstyrelse, för att rädda kvar Hölö brandkår. Brandkåren räddades också kvar till inneånarnas lättnad.

Föreningen har också deltagit i en protestskrivelse tillsammans med c:a 50.000 individer och 52 föreningar inom Stockholms läns södra delar.

Skrivelsen som sändes till alla berörda myndigheter med miljöministern i spetsen, var en protest mot att SJ planerar att draga fram en ny stambana över ovärderliga kultur och naturområden genom Grödingeområdet.

LOKAL MILJÖDEBATT

Som avslutning på 1986 års verksamhet ordnade styrelsen en debatt med ett antal inbjudna gäster om våra miljöfrågor.

Debatten genomfördes för att ge underlag till alla planerade kampanjer under 1987 bl.a. följande: "LEVANDE BYGD OCH NATUR" - folkrörelserna i samverkan, "EUROPA BEHÖVER EN LEVANDE LANDSBYGD" - Europarådet, "LANDSBYGD 90 - Glesbyggsdelegationen, m.fl.

LOKAL MILJÖDEBATT forts.

Staffan Söderberg som från jordbrukarnas synpunkt funderat mycket runt dessa frågor hade ombetts informera om sina tankar. Staffan klargjorde hur jordbrukarna trängdes mellan nödvändig lönsamhetsökning, en olycklig överproduktion, samt en ökad användning av bekämpningsmedel. Han såg det dock så att jordbrukarna själva vill vara med och forma nya vägar. LRF har bl.a. på förslag av Staffan och Karl-Albert Rydemark tagit upp en diskussion om hur överproduktionen och bekämpningsmedlen skall kunna begränsas inom jordbruket.

Styrelsen och övriga deltagare var dock överens om att miljöproblemen var så angelägna att försöka komma tillrätta med att föreningen bör delta i de aktuella kampanjerna.

KOMMUNTRÄFFAR

=====

SAMARBETSGRUPPEN

Samarbetet mellan kommunens hembygdsföreningar, Kulturnämnden och Kulturförvaltningen har under året fördjupats. Under verksamhetsåret har tre sådana sammankomster arrangerats efter den regeln att alla föreningar skall svara för värdskapet i tur och ordning.

Första sammankomsten hölls i Kulturförvaltningens lokaler med följande program:

1. Ekonomiska bidrag till föreningarna.
2. Presentation av föreningarna inom kampanjen "Ditt Södertälje"
3. Kontrakt på föreningslokaler
4. Gemensam skrivelse om Hembygdsföreningarnas status inom kommunen, riktad till Kulturförvaltningen.

Den andra sammankomsten hölls den 14 oktober, arrangerad av Turinge-Taxinge Hembygdsförening i "Smedsbygget" Nykvarn. Under sammankomsten behandlades bl.a. följande:

1. Utgrävningar vid Husaby-Enhörna i Enhörna Hembygdsförenings regi (Ulf Lindahl)
2. Sällningsarbeten vid Broby kyrkoruin i Hölö Hembygdsförenings regi. (Ivar Högström)
3. Arbeten vid "vattengruvan" i Järna i Järna Hembygdsförenings regi. (Tore Johansson och Göran Gelotte)
4. Länsmuseumorganisationen och museets arbetsuppgifter ute i länet. (Ivar Högström och Göran Gelotte)

När detta skrives har årets tredje sammankomst planerats men ännu inte hunnit genomföras. Sammankomsten arrangeras av Hölö Hembygdsförening i Kyrkskolan den 3 mars -87, med följande program:

1. Demokratiutredningens förslag till Södertälje kommuns framtida organisation, inför föreningarnas remissbehandling.
2. Hembygdsföreningarnas ekonomiska situation och de nya reglerna för verksamhetsbidragens utbetalning.
3. Svar på Hembygdsföreningarnas gemensamma skrivelse till Kulturnämnden om Hembygdsföreningarnas status inom kommunen.
4. Resultatet av seminariet om "Vattengruvan" i Järna, som hölls på Torekällberget den 7 feb. 87.
5. Samarbete mellan Torekällberget-Hembygdsföreningarna-Länsmuseibyran, när det gäller samlingar, museiverksamhet och arkiv.

Från Södertälje kommun medverkar: Projektledare Anders Lago, Kulturchefen Boris Engquist, Museichef Kerstin Bergdahl-Nörby, Fil.dr. Göran Gelotte samt utredningsassistent Pelle Ahnlund.

Från Hembygdsföreningen deltog enl. årsmötesbeslut Ivar Högström, Ingemar Carlsson, Isidor Jansson och Lena Kraft i dessa kommunträffar.

SEMINARIUM PÅ TOREKÄLLBERGET

Torekällberget, Läns musei byrå och Stockholms läns hembygdsförbund arrangerade den 7 feb.-87 ett seminarium för att fastställa hur "Vattengruvan" vid Järna skulle behandlas i framtiden, hur man skulle tillvarata den dokumentation som gjorts m.m. En arbetsgrupp tillsattes för att vidareutreda detta.

Från Hölö Hembygdsförening deltog Ingemar Carlsson, Ivar Högström och Isidor Jansson.

LÄNS OCH RIKSKONFERENSER

=====

RIKSSTÄMMAN

Vid årets Riksstämma som hölls i Östersund var föreningens ordförande en av Stockholms läns delegater. På stämman antogs ett "Handlingsprogram" för hembygdsrörelsen. Vidare antogs Riksförbundets styrelses förslag om kvoterade lotterier för 87-88, samt ytterligare höjning av medlemsavgiften f.o.m. 1989.

Eftersom medlemsavgiften så sent som 1986 höjdes för Stockholms läns hembygdsförbund från c:a 2.000:- till c:a 38.000:- hade både Hembygdsförbundets styrelse och Hölö Hembygdsförenings styrelse liksom övriga hembygdsföreningar i Södertälje kommun motsatt sig en ytterligare höjning. Ivar Högström yrkade avslag på höjningen och föreslog en annan finansieringsform, där statsbidrag utgjorde en del som stod i mer överensstämmelse med vad andra riksorganisationer får.

VID RIKSFÖRBUNDETS ORGANISATIONSKONFERENS I SÖDERTÄLJE HÖSTEN -87 hade Ivar Högström arbetat fram en utredning som visade att medan Sveriges hembygdsrörelse endast får 740.000:- i andrahandsbidrag genom Riksantikvarieämbetet och Statens Naturvårdsverk får t.ex. Studieförbunden c:a 8 miljoner och Idrottsrörelsen c:a 200 miljoner i direkta statsanslag. Riksförbundets styrelse hade tillsatt en arbetsgrupp för att utreda förbundets ekonomiska situation, denna grupp fick i uppdrag att titta extra på möjligheterna till ökade statsanslag för hembygdsrörelsen.

ÅRSMÖTE OCH LÄNSKONFERENS

Hembygdsförbundets årsmöte hölls i Karlbergs slott den 22 mars och årets Länskonferens hölls den 11 okt. i Medborgarhuset. Vid båda dessa arrangemang representerades Hölö Hembygdsförening av Ivar Högström och Isidor Jansson.

Programpunkterna var i huvudsak vid båda arrangemangen det nya "Handlingsprogrammet" som Riksförbundet antog i Östersund, samt hembygdsförbundets kommande arbetsuppläggning och finansiering.

GÅVOR M.M.

=====

Hölö Hembygdsförening bygger upp hela sin verksamhet på ett intimt samarbete mellan föreningen och föreningsmedlemmarna. Liksom tidigare år har föreningen haft föremånen att få mottaga ett stort antal gåvor, ekonomiska bidrag lån till utställningar m.m.

Flera föreningsmedlemmar har under året utöver årsavgiften lämnat ekonomiska bidrag till föreningens verksamhet. Eftersom bidragen följts av ett tack för gott arbete och trevlig årskronika, så har det utöver den ekonomiska hjälp föreningen fått, varit inspirerande för styrelsearbetet med detta bevis på uppskattning. Bidrag har under året erhållits från: Jullan Carlsson, Signe Birelius, Gerhard von Friedrichs, Adele Heilborn, Anna Holmer, Th. Ljunggren, Ulla Tranhammar.

Från Helfrid Johansson S:t Eriksgatan 19 Stockholm har föreningen erhållit 2 st brudpallar från Hölö Prästgård, inköpta på auktion under senare delen av 1800-talet.

GÅVOR M. M. forts.

=====

Från Helfrid Johansson forts.

En docksäng snickrad av Gottfrid Johansson till sin dotter Helfrid f. dec. 1919 i Skilleby.

Militärmössa samt inskrivningsbok som tillhört Gottfrid Johansson Skilleby.

Föreningen har också fått låna ett antal fotografier från början av 1900-talet för avfotografering.

Av Helfrid Johansson har föreningen också fått mottaga en Tullgarnsdräkt med kofta och blus, samt ett antal mycket historiskt värdefulla böcker m.m.

Från Margareta Rydemark och fam. Karl-Albert Rydemark har föreningen fått mottaga ett antal bygdehistoriskt värdefulla kartor från Lidaområdet, samt gårdshandlingar från 1930 och ett arrendekontrakt från 1928 gällande uthyrning av Hölö idrottsplats till Hölö Idrottsförening. Föreningen har också mottagit gårdsredskap som en tråplog ett oxok m.m. samt en upphittad malsten.

Genom förmedling av Margit Jonsson har föreningen fått ett "Reglemente" för folkskoleundervisningen i Hölö församling, samt handlingar från skollärare Albert Flodkvist och Kantor Grave m.fl., vidare kvitton m.m. från Hölö Föreläsningsförening. Handlingarna har tidigare förvarats av Br. Johanssons Åkeri.

Från Märta Jonsson Storgatan 63 Järna, tidigare Winterhälla gård, har föreningen fått mottaga en Mjölkkärra och andra gårdsredskap.

Från Eva Rosell Åbygatan 20 Klippan har föreningen fått mottaga en "Poesiebok". Boken har ägts av Maria Malmborg på 1890-talet (Hölö Prästgård) Boken har förmedlats till föreningen av Iris och Sven Svensson torpet Höglund i Hölö.

Av fam. Lilly Andersson-Garney har föreningen erhållit en kop. av en utredning över släkten Garney, bl.a. släktens tid som ägare till Helleby gård i mitten av 1800-talet. Utredningen har utförts av Landsarkivet i Uppsala.

Från Karin och Thure Ljunggren Klockargården Danderyd har föreningen fått mottaga en separator, som tidigare ägts av Märta Olsson Tullgarn.

Från E. Bergman Åkerby har föreningen erhållit en skattsedel från Skälby 1835 samt ett kvitto på inköp från Skälby 1812. Handlingarna är upphittade på vinden vid Åkerby.

Från Sune Rooth har föreningen erhållit ett "Takfotsstöd" i ett helt stycke, av den typ som var vanlig förr på större ekonomibyggnader. Takfotsstycket har förmedlats från Sund.

Från Maj-Britt och Olle Ström har föreningen erhållit en Slaktutrustning. Utrustningen har ägts och brukats av Isak Andersson tidigare gårdsägare vid Wreta.

Hölö Hembygdsförening framför ett hjärtligt tack för alla dessa gåvor, samt riktar ett tack också till alla dem som på olika sätt medverkat i föreningens verksamhet under det gångna verksamhetsåret. Dessa positiva yttringar och medlemmarnas aktiva medverkan har givit föreningen betydligt större möjligheter till en framgångsrik verksamhet och till bevarandet av Hölöbygdens kulturtraditioner.

EKONOMI
=====

Föreningen hyllar den principen att ett stort antal intresserade medlemmar är föreningens bästa kapital. Detta medför att tillgängliga resurser till största delen använts för medlemsaktiviteter. Men bygdeforskning, dokumentation och annan uppbyggnad i form av utställningar m.m. pågår i stor skala, men då i stor utsträckning med idiella arbetsinsatser.

Under året har basutställningar för Jordbrukshistoria, Sockenskolehistoria, Fornminneshistoria, samt en Vävstuga, färdigstälts. Detta jämte ett mycket omfattande program med föreningsarrangemang har krävt större delen av årets verksamhetsresurser.

För 1986 års verksamhet har föreningen erhållit ett verksamhetsbidrag på 20.000:- samt ett extrabidrag på 5.000:- för utställningen "Konstnärer och författare i Hölö-Mörkö genom tiderna" från Kulturnämnden. Kulturnämnden har också som tidigare år betalat hyran för föreningens verksamhetslokaler i Kyrkskolan.

Kulturnämndens anslag täcker enbart en del av föreningens verksamhetskostnad. Resterande kostnader täckes genom medlemsavgifter, inkomster i samband med olika arrangemang, bidrag från enskilda medlemmar m.m.. Detta belopp uppgår 1986 till 11.164:-. Denna finansiering har blivit möjlig genom det stora intresse som medlemmarna i allt högre grad visat för föreningens verksamhet.

ADMINISTRATION
=====

Som framgår av årskrönikans inledning är Hölö Hembygdsförening nu en organisation som kräver omfattande administrativa insatser året runt. Detta gäller utställningarna, donationer och gåvor, liksom medlemsinformation och löpande ärenden m.m. Även om varje styrelsemedlem måste göra stora insatser för att klara de administrativa arbetsuppgifterna i samband med styrelsesammanträden och olika arrangemang, så är det vår Kanslissekreterare GUDRUN CARLSSON som får draga det tyngsta lasset. Styrelsen framför ett varmt tack till GUDRUN för hennes effektiva och uppoffrande arbete med att klara föreningens administrativa verksamhet.

S L U T O R D
=====

Hölö Hembygdsförening har enligt gällande stadgar till ändamål: "Att inom kommundelen slå vakt om bygdens kulturarv och därvid bidra till att alla invånare ges hemkänsla i bygden." Styrelsen har med allvar gått in för att nå upp till detta mål. Styrelsen arbetar på att hembygdsföreningen skall vara en förening för hela hembygden, där alla kan finna sitt intresseområde.

Det råder i Hölö ett mycket starkt stöd för de kulturaktiviteter som hembygdsföreningen företräder och arrangerar. Vi vill här framföra ett varmt tack för detta stöd.

HÖLÖ DEN 27 FEBRUARI 1986

IVAR HÖGSTRÖM
ordförande

ISIDOR JANSSON
vice. ordf.

LENA KRAFT
sekreterare

INGEMAR CARLSSON
kassör

KARL-ERIK ANDERSSON

LENNY CLARHÄLL

EINAR ERIKSSON

VERA GUSTAFSSON

ULLA HERMANSEN

REVISIONSBERÄTTELSE

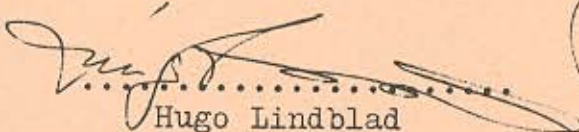
Undertecknade som valts till ordinarie revisorer i Hölö Hembygdsförening får härmed avge följande berättelse av föreningens förvaltning tiden 1/1-31/12 1986.

Till fullgörande av vårt uppdrag har vi genomgått föreningens kassabok, granskat inbetalningar och utbetalningar, kontrollerat föreningens postgiro samt tagit del av protokoll och brev.

Föreningens behållning per 31/12 1986 kr. 1.546:72.

Den av oss företagna revisionen har inte givit anledning till anmärkning, varför vi tillstyrker att full ansvarsfrihet beviljas styrelsen.

Hölö den 19 februari 1987

.....
Hugo Lindblad

.....
Anna Erichsen Holmer

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

Räkenskapsutdrag för 1 januari - 31 december 1986

Balansräkning 1/1 1986 31/12 1986

Tillgångar:

Kassa	884:76	245:16
Postgiro	1.937:27	1.294:32
PK Banken Girokapital	<u>492:51</u>	<u>7:24</u>
Kronor	<u>3.314:54</u>	<u>1.546:72</u>
Skulder	<u>825:-</u>	<u>2.000:-</u>
Kapital:		
Ingående balans	3.314:54	
Årets förlust	<u>1.767:82</u>	
Utgående balans	<u>1.546:72</u>	

Resultaträkning:

	Kostnader	Intäkter
Medlemsavgifter	--	5.690:-
Anslag och bidrag	--	25.420:-
Styrelse- och fören.möten	5.622:-	--
Administrativ verksamhet	386:65	--
Medlemsinformation	8.549:50	--
Medlemsaktiviteter	10.030:40	2.948:-
Utredning och forskning	1.504:30	--
Foto och inspelningar	2.881:70	--

Diverse kostnader:
Specifikation:

Medlemsavgifter	798:50	
Telefon	366:60	
Träskyltar	725:-	
Häftapparat	77:20	
Cancerfonden	200:-	
Prenumeration Ledungen	495:-	
Ledungen till samtliga medlemmar	230:-	
TV-kanna	110:-	
Filmkopia och viediocassette	650:-	
Glödlampor	36:60	
Nycklar	420:-	
Transport av möbler	392:60	
Ljusslinga	2.000:-	
Städning	200:-	
Försäkring	488:-	7.189:50

Ränteinkomster

338:23

Årets förlust

1.767:82

36.164:05

36.164:05

Bökesta, Hölö 1987-01-30

Ingemar Carlsson
Ingemar Carlsson/kassör

BUDGET OCH VERKSAMHETSFÖRSLAG FÖR VERKSAMHETEN 1987

ÅRETS TEMA
"SEDER OCH BRUK I HÖLÖ - MÖRKÖ"

	<u>BERÄKNADE KOSTNADER</u>
PROGRAM FÖR MEDLEMSAKTIVITETER	16.000:-
1. Arrangemang i samband med "Årsmötet" Föredrag av Fil.dr. R. Bennett Raä m.m.	1.000:-
2. Sällningsarbeten vid Broby kyrkoruin, arkeologiska arbeten enl. tillstånd av Länsstyrelsen. Arbetet kommer att fortgå 9-10 maj, 13-14 juni och 15-16 aug.	3.000:-
3. "Kulturdag" på temat "seder och bruk i Hölö-Mörkö" Insamling av uppgifter som underlag för forskning om seder och bruk i Hölö-Mörkö omr. genom tiderna.	1.000:-
4. "Tullgarnsdagen" enl. tradition. Kulturarrangemang i parken ev. i slottet också. Bryggdansen på Tullgarns brygga m.m.	4.000:-
5. En dag i medeltidsstaden "Sigtuna" Föreningen ordnar en bussresa till Sigtuna	2.000:-
6. Årets "Temautställning" i Kyrkskolan. Fotoutställning av genomförd fotodokumentation över temat "Gårdstun och vårdträd" inom Hölö-Mörkö.	4.000:-
7. Övriga programinslag, kurser, studiecirklar m.m. som kan tillkomma under verksamhetsåret.	1.000:-
 <u>STYRELSE OCH FÖRENINGSMÖTEN</u>	 5.000:-
Årsmöte och andra föreningsmöten Styrelsesammanträden Kostnader för speciella styrelseuppdrag resor, traktamenten m.m.	
 <u>KONFERENSER OCH KURSER</u>	 2.000:-
Konferenser, kurser, möten, föredrag m.m. på annan ort.	
 <u>ADMINISTRATIV VERKSAMHET</u>	 2.000:-
Utskrifter och kopiering av dagordningar, protokoll korrespondens m.m. Tryckning och utskrifter av verk- samhetsbeskrivning, revisionsberättelse, budget och verksamhetsprogram. (sändes alla medlemmar)	
 KANSLISEKRETERARE Medlemskartotek och medlemsmatrikel, kartotek över samlingar och donationer, inventeringslistor. Kallelser och annan med- lemsinformations utsändande till medlemmarna m.m.	
Summa	----- 25.000:-

	<u>BERÄKNADE KOSTNADER</u>
Transp.	25.000:-
<u>MEDLEMSINFORMATION</u> (540 medlemmar)	4.000:-
Framställning och upptryckning av informationsskrifter. Upptryckning av informationshandlingar för samlingspärm på Hölö biblioteket. Framställning och tryckning av kallelser till medlemmarna om olika föreningsaktiviteter.	
<u>FORSKNING OCH DOKUMENTATION</u>	4.500:-
Forskning om seder och bruk inom Hölö och Mörköområdet under äldre tider och fram till nutid, med anledning av årets tema. Experthjälp, forskningsmaterial m.m. 3.000:-	
Arbetet med forskning och registrering samt dokumenta- tion av Hölö-Mörkö fornminnen fortsätter. 500:-	
Arbetet med Hölödräkten och Mörködräkten fortsätter med nya grupper som vill väva och sy upp dräkterna. 500:-	
Arbetsgruppen för forskning och dokumentation av våra torp och torpmiljöer fortsätter arbetet. 500:-	
<u>FOTO OCH INSPELNINGAR</u>	3.000:-
Fotografiska arbeten med foton ur Hölö-Mörkö historia, informationsbilder från bygden m.m. Framställning av DIA-bilder från historiska handlingar, föremål, fasta fornlämningar och andra kulturminnen. 2.500:-	
Inspelningar av bygdehistoriskt värdefulla berättelser om livet inom Hölö och Mörkö. Intervjuer och inspelningar med äldre orsbor, som kan berätta om Hölö och Mörkö i äldre tider. 500:-	
<u>UTSTÄLLNINGSMATERIAL OCH ÅRSSKRIFT</u>	5.000:-
Framställningskostnad för material till utställningar i KYRKSKOLAN, skärmar, fotografier och andra bilder, texter, inlånat utställningsmaterial m.m. Kostnader för framtagandet av material och sammanställning samt upptryckning av "ÅRSSKRIFT" på årets tema, samt verk- samhet.	
<u>ÖVRIGA AKTIVITETER OCH KOSTNADER</u>	7,500:-
Skötsel av föreningens verksamhetslokaler 1.000:-	
Hyra av lagerlokaler till förvaring av donerade jordbruksvagnar m.m. 2.000:-	
Dokumentation, katalogisering, märkning m.m. av gåvor, donationer, fotosamlingar samt historiska handlingar. 1.000:-	
Medel för inköp av historiskt värdefulla handlingar, bruksföremål m.m. vid bodelningar och auktioner inom Hölö-Mörkö området, vilka riskeras försvinna från bygden eller att bli förstörda. 1.000:-	
Summa	<u>49.000:-</u>

		<u>BERÄKNADE KOSTNADER</u>
	Transp.	49.000:-
<u>ÖVRIGA AKTIVITETER OCH KOSTNADER forts.</u>	transp. 5.000:-	
Årsavgifter: Riksförbundet för Hembygdsvård Stockholms läns hembygdsförbund Södermanlands hembygdsförbund Ortsnamnsarkivet i Uppsala Södertälje föreningsråd	1.000:-	
Prenumeration på facklitteratur	500:-	
Försäkringar och telefon	1.000:-	
Kostnader för verksamheten 1986 som ännu ej debiterats föreningen beräknas till		2.000:-
		<hr/>
Summa beräknade kostnader för verksamheten 1987		51.000:-
Beräknade intäkter från medlemsavgifter under 1987		5.700:-
Kassabehållning från 1986 års verksamhet		0:-
		<hr/>
Överskjutande kostnader som beräknas täckas med kommunalt verksamhetsbidrag från Kulturnämnden, enligt nu gällande regler för föreningsbidrag.		45.300:-

Förutsättningen för att Hölö Hembygdsförening skall kunna genomföra ovan planerat verksamhetsprogram under 1987 är att föreningen beviljas ett kommunalt verksamhetsbidrag på c:a 45.300:- Vi reserverar oss därför för att det kan bli nödvändigt med ändringar av programmet om Kulturnämndens budget inte rymmer hela denna summa.

H Ö L Ö H E M B Y G D S F Ö R E N I N G
S T Y R E L S E N

IVAR HÖGSTRÖM
ordförande